

ПРОПОЗИЦІЇ

Міністерства оборони України

до проєкту Закону України

“Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ротації медичних працівників”

Народні депутати України Оксана Дмирієва, Дмитро Разумков та інші

реєстраційний номер 12362 від 26 грудня 2024 р.

Перше читання.

1. Не підтримується.

2. Згідно із пояснювальною запискою метою проєкту Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ротації медичних працівників” (далі – проєкту Закону) є створення правових підстав впровадження механізму ротації медичних працівників для:

збереження кадрового потенціалу системи охорони здоров'я;

забезпечення безперервності надання медичної допомоги цивільному населенню;

раціонального використання медичних кадрів для потреб Збройних Сил України;

підвищення мотивації медичних працівників до виконання мобілізаційних завдань;

забезпечення соціального захисту медичних працівників, які виконують професійні обов'язки у зоні бойових дій.

Для досягнення зазначеної мети у проєкті Закону пропонується доповнити пункт 2 частини четвертої та пункт 3 частини п'ятої статті 26 Закону України “Про військовий обов'язок і військову службу” відповідно підпунктами “Г” та “Й”, які передбачають можливість звільнення з військової служби за власним бажанням медичних працівників, якщо вони під час дії воєнного стану відслужили не менше 6 місяців та були медичними працівниками державних або комунальних закладів охорони здоров'я на день призову на військову службу або на день укладання контракту відповідно.

За прогнозом прийняття такої законодавчої пропозиції спричинить значний ризик відтоку військових медичних фахівців Збройних Сил України та інших військових формувань, які на теперішній час виконують обов'язки військової служби, що в свою чергу послабить рівень медичної підтримки сил безпеки і оборони.



ДОКУМЕНТ СЕДО
Сертифікат 5B77CE19CBB35C640400000F80300007D830100
Підписувач Гаврилюк Іван Юрійович
Дійсний з 05.12.2023 0:00:00 по 04.12.2025 23:59:59

Міністерство оборони України



220/1/6 від 13.01.2025 13:50

Крім того, зазначена пропозиція має дискримінаційний характер стосовно тих військовослужбовців, які на час призову на військову службу або підписання контракту про проходження військової служби не мали статус медичних працівників державних або комунальних закладів охорони здоров'я, що у свою чергу порушує конституційний принцип рівності прав, свободи та обов'язків людини і громадянина у законодавстві про військовий обов'язок і військову службу.

Розробником, крім інших змін, пропонується доповнити текст Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію” новим терміном “ротація медичних працівників” (статті 1 та 39-2) та визначити, що ротація медичних працівників – це тимчасове, строком від 3 місяців, але не більше 6 місяців, направлення медичних працівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я, а також медичних працівників, які проходять військову службу у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, для виконання завдань у межах системи медичного забезпечення сил безпеки та оборони на період воєнного стану в Україні та 6 місяців після з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні. При цьому, розробником на законодавчому рівні не пропонується визначити правову дифініцію “медичний працівник”.

Слід зауважити, що залучення мобілізаційного резерву зі складу медичних працівників на ротаційній основі може призвести до неможливості використання цього резерву за призначенням. Зокрема, це стосується можливого недоукомплектування штатних посад у відповідних медичних підрозділах, що у свою чергу може призвести до послаблення рівня медичної підтримки під час виконання бойових завдань.

Також слід враховувати, що медичні працівники, яких планується залучати за механізмом зазначеної ротації на строк від 3 до 6 місяців, протягом 6 тижнів проходять курс базової загальної військової підготовки, яка є обов'язковою для всіх громадян перед тим, як вони направляються до місця проходження служби і, відповідно, строк перебування їх на визначених посадах скоротиться до 1,5 та 4,5 місяців.

Крім того, процеси військової медицини мають свою специфіку, яка суттєво відрізняється від цивільної медицини. Опанування цих процесів вимагає додаткового часу та уваги, оскільки вони охоплюють не лише медичні протоколи, але й знання про військову тактику, евакуацію поранених у бойових умовах, роботу в зоні бойових дій та інші важливі аспекти. Зазначене потребує цілеспрямованої підготовки, адаптації до специфіки військового середовища, а також опанування алгоритмів дій у критичних ситуаціях, характерних для зони виконання бойових завдань. Скорочення термінів реальної залученості в рамках участі у “ротації медичних працівників” до безпосереднього надання медичної допомоги військовослужбовцям матиме негативний вплив на інтеграцію таких медичних працівників у військові структури та злагодженість у виконанні завдань в умовах бойових дій. Серед іншого, у тому числі через соціальну

напруженість в наслідок нерівності умов служби між медичними працівниками, залученими до виконання завдань медичної підтримки сил безпеки та оборони через механізм “ротації медичних працівників” і поза ним.

Таким чином, представлений механізм реалізації мети проєкту Закону шляхом створення альтернативної системи комплектування військових посад, безпосередньо пов'язаних з медичною практикою (службою), яка повністю буде незалежною від загальнодержавних мобілізаційних норм і правил, є неприйнятним.

Прийняття проєкт Закону створить прецедент для інших учасників мобілізаційного процесу в державі, що в умовах проведення загальної мобілізації та дії правового режиму воєнного стану вкрай негативно вплине на суспільні настрої та рівень забезпечення національної безпеки і оборони держави.

Основну мету проєкту Закону, а це “збереження кадрового потенціалу системи охорони здоров'я”, на сьогодні цілком забезпечує механізм бронювання працівників підприємств, установ та організацій за національною економікою, який в повній мірі застосовується Міністерством охорони здоров'я України, функціонує та не потребує нормативного врегулювання.

Також пропонується врахувати, що мобілізація на сьогодні є єдиним дієвим та перевіреним механізмом кризового доукомплектування військовослужбовцями Збройних Сил України та інших військових формувань, який забезпечує спроможність держави протистояти переважаючим силам противника.

На сьогодні положення абзацу п'ятого частини третьої статті 23 Закону України “Про військовий обов'язок і військову службу” зі змінами, внесеними Законом України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку” від 11 квітня 2024 року № 3633-IX визначає можливість для громадян України, які здобули медичну освіту, вступати під час дії воєнного стану на військову службу за контрактом на посади за медичними напрямками діяльності. Для таких військовослужбовців строк військової служби встановлюється один рік.

Крім того, відповідно до підпункту 1 пункту 1 рішення Ради національної безпеки і оборони України від 5 грудня 2024 року, введеного в дію Указом Президента України від 05.12.2024 № 817/2024 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 5 грудня 2024 року “Щодо протидії загрозам національній безпеці України у сфері охорони здоров'я в особливий період” Кабінету Міністрів України доручено прийняти в місячний строк рішення щодо додаткового нормативно-правового врегулювання встановлення на період дії воєнного стану заборони на призначення осіб з медичною освітою на посади військової служби, що безпосередньо не пов'язані з медичною практикою (службою), крім випадків, коли це призначення відбувається за власним бажанням такої особи.

На сьогодні, Міністерством оборони України зазначене питання пропонується врегулювати шляхом розроблення проєкту Указу Президента України про внесення змін до Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України, затвердженого Указом Президента України від 10 грудня 2008 року № 1153.

Роботу щодо підготовки відповідного проєкту акта в оборонному відомстві розпочато.

Тимчасово виконуючий обов'язки
Міністра оборони України
генерал-лейтенант
“ ___ ” _____ 2025 року

Іван ГАВРИЛЮК